

УДК 657.222

**ОРГАНІЗАЦІЙНІ АСПЕКТИ
ОБЛІКОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
УПРАВЛІННЯ В ІНТЕГРОВАНИХ
НАУКОВО-ВИРОБНИЧИХ
СТРУКТУРАХ (НА ПРИКЛАДІ
ІНСТИТУТУ БІОЕНЕРГЕТИЧНИХ
КУЛЬТУР І ЦУКРОВИХ БУРЯКІВ
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ
АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ)©**

І.В. ГОНЧАРУК,
кандидат економічних наук, доцент,
учений секретар ННБК “Всеукраїнський
науково-навчальний консорціум”,
Вінницький національний
аграрний університет,

Я.П. ІЩЕНКО,
кандидат економічних наук,
доцент кафедри організації обліку та
звітності,
Вінницький національний
аграрний університет
(м. Вінниця),

І.В. СТРИГУН,
головний бухгалтер Інституту
біоенергетичних культур
і цукрових буряків
НААН України
(м. Київ)

У статті обґрунтовується доцільність централізації функції обліку та формування внутрішніх регламентів фінансового і управлінського обліку в відповідності до запитів та потреб управління інтегрованими науково-виробничими структурами. Розглядається досвід формування внутрішніх облікових стандартів та внутрішньої (управлінської) звітності Інституту біоенергетичних культур та цукрових буряків НААН України, який поєднує централізований та децентралізований підходи. Складна організаційна структура, диверсифікація та поєднання наукової і виробничої діяльності; виробництво наукоємної продукції, особливості адміністративних, економічних, фінансових взаємозв'язків з підпорядкованими установами та Національною академією аграрних наук України є основними факторами, що впливають на специфіку системи обліку та формування облікової політики науково-виробничих структур НААН. Поширення досвіду установи в мережі Національної академії аграрних наук України дозволить створити систему обліку та звітності, що відповідає вимогам управління на всіх рівнях та дасть можливість врахувати специфіку діяльності кожного конкретного підприємства (установи), що входить до мережі.

Ключові слова: науково-виробнича структура, управління, фінансовий облік, управлінський облік, звітність, регламенти обліку, стандарти обліку.

Табл. 3. Літ. 6.

© **І.В. ГОНЧАРУК, Я.П. ІЩЕНКО, І.В. СТРИГУН, 2017**

Постановка проблеми. Інститут біоенергетичних культур і цукрових буряків Національної академії аграрних наук України (далі ІБКіЦБ НААН) є державною, науковою установою, що має майже сторічний досвід і традиції наукової роботи в галузі селекції та технологій вирощування і переробки цукрових буряків та біоенергетичних культур. ІБКіЦБ НААН разом із Вінницьким національним аграрним університетом та Інститутом продовольчих ресурсів НААН України є засновниками ННВК “Всеукраїнський науково-навчальний консорціум”. Інтеграція аграрної науки та виробництва, що втілена в статутній діяльності установи, є основою інноваційного розвитку галузі. Інноваційну спроможність, як домінуючу і вирішальну перевагу в конкурентному середовищі, визначає Г.М. Калетнік. Ефективне використання інновацій є дієвим інструментом досягнення стратегічних завдань і цілей як на мікро-, так і на макрорівнях [1].

Складна організаційна структура; диверсифікація та поєднання наукової і виробничої діяльності; виробництво наукоємної продукції; особливості адміністративних, економічних, фінансових взаємозв'язків з підпорядкованими підприємствами і установами та Національною академією аграрних наук України обумовлюють складну систему управління діяльністю Інституту. Система управління досягає поставленої мети через сукупність функцій управління, однією з яких є функція обліку. Визначення оптимального рівня централізації управлінських функцій є одним з найважливіших факторів підвищення якості управління в інтегрованих структурах, якою є ІБКіЦБ НААН.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Відображення теоретико-методологічних положень проблем інноваційної діяльності в аграрному секторі в умовах активізації інтеграційних процесів, розробка систем управління інтеграційних структур прослідковується у працях Г. Калетніка [1], А. Пилипенка, М. Роїка [2], Н. Скопенка та інших науковців.

Необхідність системного дослідження об'єктів обліку через призму потреб управління була обґрунтована академіком М. Чумаченком ще 30 років тому. Цим проблемам останнім часом присвячені наукові праці провідних вітчизняних вчених, що здійснюють дослідження в галузі методології обліку. Серед них В. Жук [3], Г. Кірейцев [4], М. Коцупатрий, Б. Мельничук [5], Л. Нападовська, М. Огійчук, Н. Правдюк та інші.

Проблеми функціонування інтегрованих структур здебільшого висвітлюються з позицій економічної теорії, менеджменту та права. Проте динамічні зміни в інституційному середовищі зумовлюють закономірну необхідність реформування внутрішніх інституцій інформаційного забезпечення управління такими структурами. Автори, виділяючи стандартизацію як концептуальний підхід у розвитку бухгалтерського обліку та звітності, розглядають її на двох рівнях – національному та міжнародному [3, с.13]. Проте потреби управління вимагають стандартизації інформації і на рівні груп господарюючих одиниць у межах певних об'єднань. Це стосується і мережі підприємств та установ інтегрованих науково-виробничих структур.

Формулювання цілей статті. Метою даної публікації є обґрунтування доцільності централізації функції обліку та формування внутрішніх регламентів фінансового і управлінського обліку в відповідності до запитів та потреб управління інтегрованими науково-виробничими структурами.

Виклад основного матеріалу дослідження. Узагальнюючи теоретичні джерела та досвід організації управління в інтегрованих структурах, можна виділити три рівні централізації функцій управління: низький, середній та високий.

При низькому рівні централізації функцій управління структурні одиниці самостійно розробляють стратегічні плани розвитку, формують фінансову політику в галузі управління активами, джерелами фінансування діяльності, грошовими потоками, інвестиціями.

При середньому рівні централізації на учасників групи покладаються функції оперативного управління. Менеджмент підприємств (установ) групи сам приймає рішення щодо ведення поточної діяльності відповідно до узгодженої стратегії розвитку групи.

Холдингова компанія, а якщо говорити про державні установи і підприємства – установа, якій підпорядковані структурні одиниці групи, контролює результати стратегічного розвитку та оперативної діяльності об'єднання.

Високий рівень передбачає централізацію функцій стратегічного та оперативного управління на рівні управляючої установи. При цьому їй передаються такі функції оперативного управління:

- розробка оперативної фінансової стратегії;
- розробка системи бюджетування;
- визначення єдиних стандартів обліку та звітності;
- оперативне управління грошовими потоками.

Централізація функцій може досягатися прямою їх передачею центральному органу через створення централізованих організаційних структур або встановленням процедур, регламентів, нормативів для їх виконання структурними одиницями.

До основних переваг централізації управління відносяться: прозорість і підконтрольність діяльності підпорядкованих підприємств (установ); можливість застосування єдиної стратегії, політики і запровадження єдиних процедур і регламентів, що в подальшому скорочує витрати на адміністративне управління всередині кожної одиниці; оперативний обмін інформацією між підприємствами (установами) групи; скорочення ризиків прийняття рішень, що дозволяє добитись синергетичного ефекту в управлінні групою підприємств (установ).

Дослідження показали наступні групи причин, які спонукають керівництво мережі (групи підприємств) до запровадження централізованої форми обліку:

- неспівпадіння аналітичних даних про господарські операції, що надаються різними підрозділами чи окремими підприємствами мережі;
- критична кількість локальних програмних продуктів, що використовуються різними підрозділами та підприємствами групи, при цьому виникає величезна ймовірність помилки, пов'язаної із людським фактором при перенесенні даних із однієї системи в іншу;
- відсутність у суб'єкта управління детальної співставної інформації про діяльність підприємств мережі – це звичайна проблема підприємств будь-якого розміру, які мають географічно віддалені підрозділи або багато підрозділів.

ІБКіЦБ НААН підпорядковані 6 дослідно-селекційних станцій та 3 дослідних господарства (таблиця 1).

Господарюючи суб'єкти, що входять до мережі ІБКіЦБ НААН, є юридичними особами та державними установами і підприємствами, створеними з метою організаційно-господарського забезпечення Науковій установі умов для проведення наукових досліджень та їх апробації.

Таблиця 1

**Структура суб'єктів господарювання, що входять до мережі
ІБКІЦБ НААН**

№ з/п	Структурні одиниці	Місце розташування	Організаційно-правова форма господарювання	Вид економічної діяльності
<i>Дослідно-селекційні станції</i>				
1	Білоцерківська ДСС ІБКІЦБ НААН	с. Мала Вільшанка, Білоцерківський район, Київська область	Державне підприємство	Вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур
2	Веселоподільська ДСС ІБКІЦБ НААН	с. Вереміївка, Семенівський район, Полтавська область	Державне підприємство	Вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур
3	Верхняцька ДСС ІБКІЦБ НААН	смт. Верхнячка, Христинівський район, Черкаська область	Державна організація (установа)	Дослідження і експериментальні розробки в галузі інших природничих і технічних наук
4	Іванівська ДСС ІБКІЦБ НААН	с. Сонячне, Охтирський район, Сумська область	Державне підприємство	Вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур
5	Уладово-Люлинецька ДСС ІБКІЦБ НААН	с. Уладівське, Калинівський район, Вінницька область	Державна організація (установа)	Вирощування інших однорічних і дворічних культур
6	Ялтушківська ДСС ІБКІЦБ НААН	с. Черешневе, Барський район, Вінницька область	Державне підприємство	Вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур
<i>Державні підприємства-дослідні господарства</i>				
7	ДП ДГ "Озерна" ІБКІЦБ НААН	с. Озерна, Білоцерківський район, Київська область	Державне підприємство	Вирощування зернових та технічних культур
8	ДП ДГ "Шевченківське" ІБКІЦБ НААН	с. Денихівка, Тетіївський район, Київська область	Державне підприємство	Вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур
9	ДП ДГ "Саливонківське" ІБКІЦБ НААН	смт. Гребінки, Васильківський район, Київська область	Державне підприємство	Вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур

 Сформовано авторами за <http://bio.gov.ua/bioenergy/merezha>

Згідно зі своїм Статутом, кожний господарюючий суб'єкт мережі Наукової установи звітує за свою наукову та господарську діяльність перед Інститутом. У свою чергу Наукова установа звітує перед Національною академією аграрних наук України.

При здійсненні централізації функцій управління, в першу чергу, необхідно забезпечити централізацію облікової функції. Складна організаційна структура науково-виробничих структур, що входять до мережі Національної академії аграрних наук України, їх правовий статус, стратегічні плани інтеграційного розвитку є основними факторами, що впливають на специфіку системи обліку та формування облікової політики, яка поглиблюється галузевими особливостями діяльності.

Організація фінансового обліку та звітності регулюється нормативними актами, зовнішніми по відношенню до суб'єкта (П(С)БО, МСФЗ). Система управлінського обліку створюється і діє виключно на підставі внутрішніх стандартів. Ця відмінність має істотний вплив на обсяг і вимоги, що висувуються до облікових політик фінансового та управлінського обліку.

Вивчення досвіду формування облікової інформації для потреб управління в ІБКіЦБ НААН дозволяє зробити висновок, що тут застосовується централізований та децентралізований підходи, що з одного боку, відповідає вимогам управління інтегрованою структурою, з іншого – дозволяє врахувати специфіку діяльності кожного конкретного підприємства (установи), що входить до мережі.

Суб'єкти господарювання, що входять до мережі ІБКіЦБ НААН самостійно формують облікову політику як фінансового, так і управлінського обліку.

Формування норм внутрішніх регламентів фінансового обліку установ та підприємств Інституту відбувається у відповідності до Положень (стандартів) бухгалтерського обліку, Національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку в державному секторі, інших нормативних актів. Тобто в формуванні облікової політики фінансового обліку використовується централізований для усіх структурних одиниць підхід. Це стосується, наприклад, визначення вартісного критерію для віднесення активів до складу основних засобів, методів нарахування амортизації на основні засоби та інші необоротні активи, визначення строків корисного використання основних засобів, методики визначення їх ліквідаційної вартості, методів оцінки запасів при вибутті, визначення резерву сумнівних боргів та іншого.

Формування облікової політики управлінського обліку тут здійснюється відповідно до вимог як менеджменту підприємств мережі, так і згідно з запитами на управлінську інформацію Інституту та НААН. При цьому поєднується централізований та децентралізований підходи. Приміром, номенклатура статей витрат для обліку наукоємної продукції (як таких, що потребують особливого контролю) визначається централізовано Науковою установою, а номенклатура статей витрат виробництва іншої сільськогосподарської продукції – підприємствами самостійно.

Інформацію для потреб управління бухгалтерська служба узагальнює у формах звітності. Тобто система звітності залежить від потреб управління. Якщо форми фінансової звітності є стандартними, то внутрішня звітність може мати багато варіантів. У сучасній практиці інтегрованим науково-виробничим структурам необхідна нова концепція внутрішньої звітності, пов'язана з метою управління складними процесами наукових досліджень, впровадження їх результатів у виробництво, здійсненням комерційної діяльності госпрозрахункових одиниць,

управління взаємовідносинами всередині групи та поза нею. Формування внутрішньої бухгалтерської звітності в мережі ІБКіЦБ НААН засноване на збалансованій системі показників, корисних для менеджерів різних рівнів (підприємство (установа), Інститут, НААН). Фахівцями ІБКіЦБ НААН розроблена і використовується система управлінської бухгалтерської звітності, яка реально забезпечує як менеджмент вищої установи та Інституту, так і менеджерів підприємств мережі, що підзвітні вищій установі, необхідною управлінською інформацією (табл. 2).

Таблиця 2

Перелік основних форм внутрішньої (управлінської) звітності ІБКіЦБ НААН

№з/п	Назва форми	Періодичність подання
1	Аналіз фінансово-господарської діяльності установ та підприємств за 20__ рік (за установленою формою Інституту)	річна
2	Аналіз виконання показників фінансового плану за 2016 рік	річна
3	Аналіз використання енергоносіїв та інших комунальних послуг за 2016 рік	річна
4	Інформаційний звіт про витрати на виконання науково-дослідних робіт за 20__ рік	річна
5	Інформаційний звіт про реалізацію наукоємної сільськогосподарської продукції отриманої з дослідних полів ДСС за 2016 року	місячна
6	Інформація про надходження та використання наукоємної продукції з дослідних полів за 20__ рік	річна
7	Інформація про наявність, придбання та використання насіння сільськогосподарських культур, інших матеріально-технічних ресурсів за 2016 рік	річна
8	Інформація про наявність сільськогосподарської продукції та матеріальних ресурсів станом на 01 січня 2017 року	річна
9	Інформація про об'єкти інтелектуальної власності, що створені станом на 1 січня 2017 року <i>(назва установи)</i> Інституту біоенергетичних культур і цукрових буряків та обліковуються на балансі станції	річна
10	Інформація про рівень цін реалізації на продукцію власного виробництва, які склалися за січень-грудень 2016 року	річна
11	Наявність та потреба у лабораторному обладнанні, техніці для проведення наукових досліджень на _____ дослідно-селекційній станції станом на 1 січня 2017 року	річна
12	Розшифровка доходів (виручки) та собівартості реалізованої продукції (товарів, робіт та послуг) за 2016 рік	річна

Сформовано авторами на основі управлінської (внутрішньої) звітності підприємств мережі ІБКіЦБ НААН

Така бухгалтерська звітність містить структуровану за необхідними об'єктами управління специфічну внутрішню інформацію, яку керівництво не може отримати з фінансової звітності (таблиця 3).

Таблиця 3

Внутрішнє інформаційне забезпечення управління мережею ІБКіЦБ НААН*

№ з/п	Форма управлінської (внутрішньої) звітності	Характер інформації	Специфічна управлінська інформація
1	2	3	4
1	Аналіз фінансово-господарської діяльності установ та підприємств за 20__ рік (за установленою формою Інституту)	Землекористування	Із загальної площі зайнято під дослідними полями, га
		Стан виплати заробітної плати	- Нараховано заробітної плати за звітний період; - фактично виплачено заробітної плати; - заборгованість із виплати заробітної плати (по балансу), в т. ч. прострочена заборгованість із заробітної плати; - виплачено заробітну плату коштами; - продаж продукції, послуг у рахунок заробітної плати
		Продаж продукції рослинництва, в т.ч продаж насіння високих репродукцій	Кількість реалізованого насіння за видами культур, т
		Ціни реалізації продукції	За видами продукції, у т.ч продаж насіння високих репродукцій, грн. за од.
		Собівартість одиниці виробленої продукції	За видами продукції, грн. за од.
		Виручка (без ПДВ)	Всього і окремо за продукцією рослинництва та тваринництва, тис. грн.
		Собівартість реалізованої продукції	Всього і окремо за продукцією рослинництва та тваринництва, тис. грн.
		Прибуток (збиток) від реалізації сільськогосподарської продукції, робіт та послуг	Всього і окремо за продукцією рослинництва та тваринництва, тис. грн.
		Податкові зобов'язання	Всього та за окремими видами податків і зборів, тис. грн. Штрафи, пені, неустойки, тис. грн.
		Дебіторська заборгованість	Всього та окремо за насіння (за видами), за товарну продукцію, інша, тис. грн.
		Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	Всього та окремо за: - насіння сільськогосподарських культур; - насіння цукрових буряків; - добрива; - засоби захисту рослин; - паливо-мастильні матеріали; - інші ТМЦ; - роботи і послуги, тис. грн.

Продовження табл. 3

1	2	3	4
2	Інформаційний звіт про витрати на виконання науково-дослідних робіт за 20__ рік	Загальна земельна площа	Площа дослідних ділянок (поля), га
		Чисельність працюючих	Чисельність працюючих, що беруть участь у виконанні науково-дослідних робіт, осіб
		Витрати	За статтями витрат, тис. грн.
		Джерела покриття витрат	За видами надходжень, тис. грн.: - від надання наукових послуг за договірною тематикою; - від господарської (додаткової) діяльності; - від реалізації наукоємної продукції з дослідних полів; - від реалізації сільськогосподарської продукції; - інші надходження
		Результати наукової діяльності	Економія витрат (перевитрата коштів), тис. грн.
		Спрямування доходів від економії витрат	За напрямками, тис. грн.: - на стимулювання працівників; - на розвиток матеріально-технічної бази підрозділу; - на інші цілі
3	Інформація про надходження та використання наукоємної продукції з дослідних полів за 20__ рік	Площа, урожайність, валові збори, кількість реалізованої продукції, витрати на виробництво, вартість за реалізаційними цінами	За видами продукції (зернові, зернобобові, насінники цукрових буряків, насінники трав) та за видами насіння (добазове (розсадники), базове (супереліта, еліта), сертифіковане (репродукційне), товарне зерно (продукція))
		Покриття перевитрат коштів	За рахунок: - укладення додаткових угод, договорів на наукові послуги; - додаткової реалізації наукоємної продукції; - зменшення (економія) витрат на НДР; - інші джерела покриття

* Для прикладу відібрано три форми внутрішньої звітності (невичерпний перелік)
Сформовано авторами на основі управлінської (внутрішньої) звітності підприємств мережі ІБКіЦБ НААН

На основі цієї інформації формується система економічних показників, що дає можливість отримати об'єктивну картину діяльності як окремих структурних підрозділів, так і Наукової установи в цілому, здійснювати оперативне управління та розробити стратегію розвитку.

Значний перелік звітних форм управлінського обліку не потребує додаткових затрат праці та коштів при відповідному технічному та програмному забезпеченні облікової функції. У мережі Національної академії аграрних наук України, зокрема і

в ІБКіЦБ, облік здійснюється з використанням програмного комплексу 1:С Підприємство 8.2 “Комплексний облік для бюджетних установ України”. Однак, відповідно до Рішення Ради національної безпеки і оборони України від 28 квітня 2017 року “Про застосування персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)”, введеного в дію Указом Президента України від 15 травня 2017 року №133/2017, використання бухгалтерської програми 1С заборонено [6]. Тому в установах, що використовували цей програмний продукт виникла проблема з автоматизованим відображенням в обліку господарських операцій, формуванням фінансової звітності та її консолідацією. Адже з прийняттям нового Плану рахунків бюджетних установ, що діє з 01.01.2017 р., була спеціально створена нова конфігурація цього програмного забезпечення. Проте, в зв’язку із заборонаю, ІБКіЦБ НААН продовжує використовувати попередню конфігурацію програми і застарілі рахунки. Це призводить до збільшення затрат праці на адаптацію інформації, отриманої в системі “старих” рахунків до вимог чинного бухгалтерського законодавства. Національній академії аграрних наук України слід терміново прийняти рішення з приводу замовлення на розробку та впровадження програмного забезпечення для потреб обліку в установах, підпорядкованих НААН, або прийняти рішення про використання уже розробленого програмного продукту.

У процесі діяльності підприємств мережі виникає необхідність внесення корективів у внутрішні регламенти. Ці зміни ініціюються як “знизу” (менеджерами підприємств чи їх підрозділів), так і “зверху” (Інститутом, НААН), але для дотримання принципу корпоративності та збереження цілісності системи обліку у всіх підприємствах мережі реалізація змін у внутрішніх стандартах проводиться на рівні Інституту.

Облікова політика ІБКіЦБ оформлена відповідним Наказом та додатками до нього. У зв’язку з надзвичайно широким колом питань, що регулюються цим організаційно-розпорядчим документом, особливо в інтегрованих науково-виробничих структурах, його обсяг буде значним. Тому для документального оформлення облікової політики доцільно використовувати Положення про облікову політику управлінського обліку. Регулювання найбільш об’ємних питань, які потребують додаткових роз’яснень, може здійснюватись окремими додатками до Положення.

Висновки. Формування внутрішніх облікових стандартів та внутрішньої (управлінської) звітності в поєднанні централізованого та децентралізованого підходів, що використовується в ІБКіЦБ НААН, відповідає вимогам управління інтегрованою науково-виробничою структурою та дозволяє врахувати специфіку діяльності кожного конкретного підприємства (установи), що входить до мережі.

Досвід Інституту біоенергетичних культур і цукрових буряків НААН з формування системи облікового забезпечення управління складними інтегрованими науково-виробничими структурами вартий вивчення і поширення у всій мережі Національної академії аграрних наук України. Корисним буде і його впровадження в навчальний процес при вивченні дисциплін “Фінансовий облік І”, “Фінансовий облік ІІ”, “Облік в бюджетних установах”, “Організація обліку” студентами напряму підготовки 071 “Облік і оподаткування” у Вінницькому національному аграрному університеті.

Список використаних джерел

1. Калетнік Г.М. Інноваційне забезпечення розвитку біопаливної галузі: світовий та вітчизняний досвід / Г.М. Калетнік, Т.В. Гончарук // Бізнесінформ. – 2013. – № 9. – С.155-160.
2. Роїк М.В. Біоенергетика в Україні: стан та перспективи розвитку / М. В. Роїк, В. Л. Курило, О. М. Ганженко, М. Я. Гументик // Біоенергетика. – 2013. – № 1. – С. 5-10. – Режим доступу: <http://nbuv.gov.ua>.
3. Жук В.М. Концепція розвитку бухгалтерського обліку в аграрному секторі економіки [Текст]: монографія / Жук В.М. – К.: ННЦ ІАЕ, 2009. – 648с.
4. Кирейцев Г.Г. Глобализация экономики и унификация методологии бухгалтерского учета [Текст]: Научный доклад / Г.Г. Кирейцев – Изд. 2-е, перераб. и доп. – Житомир: ЖГТУ, 2008. – 76 с.
5. Облікове забезпечення інвестиційної привабливості та безпеки підприємства й аграрної галузі: практичне керівництво / [В.М. Жук, Б.В. Мельничук, Ю.С. Бездушна та ін.]; За ред. В.М. Жука. – К.: ТОВ “Всеукраїнський інститут права і оцінки”, 2013. – 88 с.
6. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 28 квітня 2017 року “Про застосування персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)”: Указ Президента України №133/2017. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ukurier.gov.ua>.

Список використаних джерел у транслітерації / References

1. Kaletnik G.M. Innovacijne zabezpechennja rozvytku biopalyvnoi galuzi: svitovyj ta vitchyznjanyj dosvid / G.M. Kaletnik, T.V. Goncharuk // Biznesinform. – 2013. – № 9. – S.155-160.
2. Roik M.V. Bioenergetyka v Ukrai'ni: stan ta perspektyvy rozvytku / M. V. Roik, V. L. Kurylo, O. M. Ganzhenko, M. Ja. Gumentyk // Bioenergetyka. – 2013. – № 1. – S. 5-10. – Rezhym dostupu: <http://nbuv.gov.ua>.
3. Zhuk V.M. Konceptija rozvytku buhgalters'kogo obliku v agrarnomu sektori ekonomiky [Tekst]: monografija / Zhuk V.M. – K.: NNC IAE, 2009. – 648s.
4. Kirejcev G.G. Globalyzacija ekonomiki i unifikacija metodologii buhgalterskogo ucheta [Tekst]: Nauchnyj доклад / G.G. Kirejcev – Izd. 2-e, pererab. i dop. – Zhytomyr: ZhGTU, 2008. – 76 s.
5. Oblikove zabezpechennja investycijnoi' pryvablyvosti ta bezpeky pidpryjemstva j agrarnoi' galuzi: praktychne kerivnyctvo / [V.M. Zhuk, B.V. Mel'nychuk, Ju.S. Bezdushna ta in.]; Za red. V.M. Zhuka. – K.: TOV “Vseukrai'ns'kyj instytut prava i ocinky”, 2013. – 88 s.
6. Pro rishennya Rady nacionalnoyi bezpeky i oborony Ukrayiny vid 28 kvitnya 2017 roku “Pro zastosuvannya personalnyh specialnyh ekonomichnyh ta inshyh obmezhuvalnyh zachodiv (sankcij)”: Ukaz Prezydenta Ukrayiny №133/2017. [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <https://ukurier.gov.ua>.

ANNOTATION
ORGANIZATIONAL ASPECTS OF ACCOUNTING MANAGEMENT AT
INTEGRATED RESEARCH AND PRODUCTION STRUCTURES (BASED AT
THE INSTITUTE OF BIOENERGY CROPS AND SUGAR BEETS OF THE
NATIONAL ACADEMY OF AGRARIAN SCIENCES OF UKRAINE)

HONCHARUK Inna,
Candidate of Economic Sciences, Associate Professor,
Academic Secretary of the RTPC
“Ukrainian Research and Training Consortium”,
Vinnitsia National Agrarian University,

ISHCHENKO Yana,
Candidate of Economic Sciences, Associate Professor,
Vinnitsia National Agrarian University
(Vinnitsia),

STRIGUN Irina,
Chief Accountant of the Institute
of Bioenergy Crops and Sugar Beets
of NAAS of Ukraine
(Kyiv)

The article substantiates the expediency of centralizing the accounting function and the formation of internal regulations of financial and managerial accounting, in accordance with the needs and requirements of the management of integrated research and production structures and the use of experience in forming the internal (managerial) reporting by the Institute of Bioenergy Crops and Sugar Beet of the National Academy of Sciences of Ukraine.

The complex organizational structure of the scientific and production structures that are part of the network of the National Academy of Agrarian Sciences of Ukraine, their legal status, strategic plans of integration development are the main factors influencing the specifics of the accounting system and the formation of accounting policies, which are deepened by sectoral peculiarities of activity.

The practice of formation of internal accounting standards and internal (managerial) reporting at the Institute of Bioenergy Crops and Sugar Beets of NAAS is considered. It combines centralized and decentralized approaches.

The dissemination of the experience of establishment in the chain of the National Academy of Agrarian Sciences of Ukraine will allow to create a system of accounting and reporting that meets the requirements of management at all levels and allows for taking into account the specifics of the activities of each particular enterprise (institution) included in the chain.

Keywords: scientific and production structure, management, financial accounting, management accounting, reporting, accounting regulations, accounting standards.

Tabl. 3. Lit. 6.

АННОТАЦИЯ
ОРГАНИЗАЦИОННЫЕ АСПЕКТЫ УЧЕТНОГО ОБЕСПЕЧЕНИЯ
УПРАВЛЕНИЯ В ИНТЕГРИРОВАННЫХ НАУЧНО-ПРОИЗВОДСТВЕННЫХ
СТРУКТУРАХ (НА ПРИМЕРЕ ИНСТИТУТА БИОЭНЕРГЕТИЧЕСКИХ
КУЛЬТУР И САХАРНОЙ СВЕКЛЫ НАЦИОНАЛЬНОЙ АКАДЕМИИ
АГРАРНЫХ НАУК УКРАИНЫ)

***ГОНЧАРУК Инна Викторовна,**
кандидат экономических наук, доцент,
ученый секретарь НУПК
“Всеукраинский научно- учебный консорциум”,
Винницкий национальный аграрный университет,*

***ИЩЕНКО Яна Петровна,**
кандидат экономических наук,
доцент кафедры учета и
налогообложения в отраслях экономики,
Винницкий национальный аграрный университет
(г. Винница),*

***СТРИГУН Ирина Владимировна ,**
главный бухгалтер Института биоэнергетических культур
и сахарной свеклы НААН Украины
(г. Киев)*

В статье обосновывается целесообразность централизации функции учёта и формирования внутренних регламентов финансового и управленческого учётов в соответствии с запросами и потребностями управления интегрированными научно-производственными структурами. Рассматривается опыт формирования внутренних учётных стандартов и внутренней (управленческой) отчётности Института биоэнергетических культур и сахарной свеклы НААН Украины, объединяющий централизованный и децентрализованный подходы. Сложная организационная структура, диверсификация и сочетание научной и производственной деятельности, производство наукоемкой продукции, особенности административных, экономических, финансовых взаимосвязей с подчинёнными учреждениями и Национальной академией аграрных наук Украины являются основными факторами, влияющими на специфику системы учёта и формирования учётной политики научно-производственных структур НААН. Распространение опыта учреждения в сети Национальной академии аграрных наук Украины позволит создать систему учёта и отчётности, соответствующую требованиям управления на всех уровнях и учесть специфику деятельности каждого конкретного предприятия (учреждения), входящего в сеть.

Ключевые слова: научно-производственная структура, управление, финансовый учёт, управленческий учёт, отчетность, регламенты учёта, стандарты учёта.

Табл. 3. Лит. 6.

Інформація про авторів

ГОНЧАРУК Інна Вікторівна – кандидат економічних наук, доцент, учений секретар ННВК “Всеукраїнський науково-навчальний консорціум” (21008, м. Вінниця, вул. Сонячна, 3, e-mail: dnistervnau2017@gmail.com).

ИЩЕНКО Яна Петрівна – кандидат економічних наук, доцент кафедри обліку та оподаткування в галузях економіки, Вінницький національний аграрний університет (21008, м. Вінниця, вул. Сонячна, 3, e-mail: jana_2006@ukr.net).

СТРИГУН Ірина Володимирівна – головний бухгалтер Інституту біоенергетичних культур і цукрових буряків НААН України (03141, м. Київ, вул. Клінічна, 25, e-mail: strugynira@ukr.net).

HONCHARUK Inna – Candidate of Economic Sciences, Associate Professor, Academic Secretary of the RTPC “Ukrainian Research and Training Consortium” (21008, Vinnytsia, 3, Soniachna Str., e-mail: dnistervnau2017@gmail.com).

ISHCHENKO Yana – Candidate of Economic Sciences, Associate Professor, Vinnytsia National Agrarian University (21008, Vinnytsia, 3, Soniachna Str., e-mail: jana_2006@ukr.net).

STRIGUN Irina – Chief Accountant of the Institute of Bioenergy Crops and Sugar Beets of NAAS of Ukraine (03141, Kyiv, 25, Clinichna Str., e-mail: strugynira@ukr.net).

ГОНЧАРУК Інна Вікторівна – кандидат економічних наук, доцент, учёный секретарь НУПК “Всеукраинский научно-учебный консорциум”, Винницкий национальный аграрный университет (21008, г. Винница, ул. Солнечная, 3, e-mail: dnistervnau2017@gmail.com).

ИЩЕНКО Яна Петровна – кандидат экономических наук, доцент кафедры учёта и налогообложения в отраслях экономики, Винницкий национальный аграрный университет (21008, г. Винница, ул. Солнечная, 3, e-mail: jana_2006@ukr.net).

СТРИГУН Ирина Владимировна – главный бухгалтер Института биоэнергетических культур и сахарной свеклы НААН Украины (03141, г. Киев, ул. Клиническая, 25, e-mail: strugynira@ukr.net)..

